

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

SIMPOZIOANE CONSACRATE PERSONALITĂȚII ȘI OPEREI LUI LUCIAN BLAGA

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „LUCIAN BLAGA”, EDIȚIA A XLIV-A
17–19 mai 2024, Sebeș-Lancrăm, Județul Alba

În zilele de 17–19 mai 2024 s-a desfășurat, la Sebeș și Lancrăm, cea de-a 44-a ediție a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”. În baza parteneriatului științific încheiat de Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București, cu Centrul Cultural „Lucian Blaga” – principalul organizator al manifestării – la deschidere a fost citit mesajul de salut al Acad. Mircea Dumitru, vicepreședinte al Academiei Române. De asemenea, prima sesiune de comunicări științifice a debutat cu lucrările prezentate de: Acad. Gheorghe Vlăduțescu (prin intermediar) – *O problemă de limbaj a filosofiei lui Blaga*, CS I dr. Eugeniu Nistor (moderator) – *Izvoarele teoretice ale filosofiei lui Lucian Blaga* și CS II dr. Vasile-Bogdan Danciu – *Abordarea muncii din perspective istorică a psihologiei românești*. Au fost prezentate, în continuare, numeroase alte comunicări inspirate de opera literară și filosofică blagiană, precum: conf. univ. dr. Amalia Vasilescu – *Lucian Blaga despre suflet – „ești nimic și ești de toate”*; conf. univ. dr. George David – *Opera poetică a lui Lucian Blaga din perspective inteligenței artificiale*; pr. prof. univ. dr. George Remete – *Dorul și jalea*; prof. univ. dr. Mircea Popa – *Ovidiu Drimba și Lucian Blaga, Lucian Blaga și Ion Negoițescu în oglinzi paralele; Lucian Blaga și ultima lui muză*; drd. Nadia-Diana Arsin – *Preliminarii la o istorie a Festivalului de poezie „Lucian Blaga”. Multiculturalism și evenimente cu caracter de festival în zona Sebeșului, de-a lungul a trei epoci*.

În cadrul celei de-a doua sesiuni științifice, din ziua următoare (sâmbătă, 18 mai), au prezentat comunicări: prof. univ. dr. Ilie Moise (moderator) – *Lucian Blaga și duhul satului*; dr. Andreea Buzaș – *Mirabila sămânță a sufletului românesc*; prof. dr. Coculiana Acăr – *Meșterul Manole – un scenariu românesc al (re)construcției lumii. De la tradiția folclorică la opera cultă; semioza dramei Meșterul Manole, de Lucian Blaga*; prof. univ. dr. Ana Selejan – *Poezia politică a lui Lucian Blaga*; prof. dr. Zenovie Cărlugea – *M. Eminescu – Poezii lirice; Fiul Lancrămului și activitatea sa în multiple ipostaze; Bazil Munteanu și Lucian Blaga – o prietenie trainică*; Zoia Elena Deju – *Lucian Blaga acum un veac – în 1924; poeme*; conf. univ. dr. Anca Sîrghie – *Debutul activității didactice universitare a lui Lucian Blaga*; Nicolae Suci – *Dramaturgia lui Lucian Blaga. Stră-azul și personajul*

simbol; drd. Gheorghe Vințan – *Cultura y espacio*; prof. Claudia Voiculescu – *Lansare de carte: Reverențe nostalgice, Singurătăți deghizate, Sinele ca un rondel, Istorii mai vechi și mai noi despre case, Scriitori și evenimente culturale, Podul de umbre, Șansa suferinței*; prof. univ. dr. Maria Ana Tupan – *Lucian Blaga și imaginarul sătesc la începutul secolului XX*; Demostene Sofron – *Istoria unui interviu...*; prof. univ. dr. Ioana Moșil – *Cum m-am întâlnit cu poezia lui Blaga. Amintiri și nu numai...*; Mo-nica Fomino – *Evocare Dorin Pavel și Lucian Blaga. Amintiri de familie*; PhD. Michael S. Jones – *Ecouri ale filosofiei blagiene pe tărâm american* (înregistrare video).

Prezent în sala de festivități a Primăriei din Sebeș, în după-amiaza zilei de 17 mai, președintele Academiei Române, Acad. Ioan Aurel Pop, a susținut – în cadrul Festivalului – excepționala conferință *Lucian Blaga și Avram Iancu*, iar în continuarea acesteia, în contextul republicării de către Editura Școala Ardeleană din Cluj-Napoca a tezei de doctorat a filosofului din Lancrăm, *Cultură și cunoștință*, la 102 ani de la prima ediție, CS I dr. Eugeniu Nistor a vorbit despre *Începuturile filosofiei culturii la Lucian Blaga*.

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „LUCIAN BLAGA”, EDIȚIA A II-A
30 mai – 2 iunie 2024, Comuna Fărcașa, Județul Maramureș

Academia Română și Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” s-au implicat, ca parteneri, atât în Comitetul de organizare, cât și în Comitetul Științific al manifestării. Simpozionul a debutat cu discursurile oficialităților locale și naționale: ing. dr. Nicolae Bud, inițiatorul proiectului cultural-științific, Ioan Stegorean, primarul comunei-gazdă, cu difuzarea mesajului audio-video al președintelui Academiei Române, Acad. Ioan Aurel Pop. De remarcat, pe parcursul Simpozionului (și mai ales în ultima zi a acestuia), participarea și intervențiile consistente ale vicepreședintelui Academiei Române, Acad. Dumitru Murariu.

Apoi, în zilele următoare s-au desfășurat trei sesiuni de comunicări științifice consacrate operei și personalității lui Lucian Blaga și a altor aspecte socio-umane pliate pe tema acestei ediții – „*Satul românesc – izvor de spiritualitate și de civilizație*” –, la care au expus și / sau au intervenit, printre alții: dr. Grigore Vida (secretarul științific al Secției de Filosofie a Academiei Române), coordonatorul primei sesiuni, CS I dr. Eugeniu Nistor, coordonatorul celei de-a doua sesiuni, care a prezentat comunicarea *Satul românesc ca „axis mundi” în opera lui Lucian Blaga*; urmând: CS II dr. Vasile-Bogdan Danciu, cu lucrarea *Valorile profesionale și relațiile de muncă*; CS II dr. Mihai-Ioan Micle, cu lucrarea *Tehnici cognitive-comportamentale în munca cu infractorii* (toți trei cercetători la IFPAR București); traducătorul Fabio Melano (Milano – Italia), cu lucrarea *Despre Lucian Blaga și traducerea în limba italiană a volumului de aforisme „Discobolul”*; traducătorul

Gheorghe Vințan (Madrid – Spania), cu lucrarea *Lucian Blaga și traduceri din opera sa în limba spaniolă*; prof. univ. dr. Narcis Zărnescu (redactor-șef al revistei „Academica”) – cu *Însemnări despre o geopolitică blagiană*; conf. univ. dr. Iacob Coman – *Lucian Blaga – poezie și filosofie mistică*; dr. George Vulturescu (redactor-șef al revistei „Poesis” din Satu Mare), cu *Poemul Thalassa – o paralelă între Lucian Blaga și Al. Macedonski*; preot dr. Cătălin Varga din Turda – *Mitul câmpenesc în universal liric blagian*; av. drd. Sorin Ardelean (IFPAR București) – *Despre norme și tradiții în satul românesc*; drd. Maria Amarinei (Facultatea de Filosofie, București) – *Provocări hermeneutice ale originalității mitului ș.a.*

Alți specialiști în domeniul filosofiei, care s-au înscris în programul manifestării, nefiind prezenți la simpozion, dar venind cu lucrări pentru publicarea lor în volum sunt: prof. univ. dr. Ioan Biriș (Universitatea de Vest din Timișoara) – *Conceptualizare și relație numerică în filosofia matematicii: Lucian Blaga și Ernst Cassirer*; prof. univ. dr. Florea Lucaci (Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad) – *Temporalitatea și farmecul sfidării logicii*; prof. univ. dr. Vasile Morar (Facultatea de filosofie, Universitatea din București) – *Religiosul ca moralitate în concepțiile lui Lucian Blaga și Tudor Vianu*; CS II / conf. univ. dr. Ștefan Dominic Georgescu (redactor-șef al „Revistei de filosofie” și „Revue roumaine de philosophie”) – *Considerații privind conceptual de spațiu la Blaga și Hegel*; prof. univ. / CS I dr. Viorel Vizureanu (decanul Facultății de Filosofie a Universității din București / directorul Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române) – *Satul românesc între realitatea socială a trecutului și proiecția conceptuală a prezentului*; CS II dr. Marius Augustin Drăghici (secretarul științific al IFPAR București) – *Construcția logică și construcție matematică în „Experimentul și spiritul matematic” de Lucian Blaga*, CS asociat dr. Marian Nencescu (IFPAR București) – *Marginalii la volumul lui Lucian Blaga „Aspecte antropologice” ș. a.*

**FESTIVALUL INTERNAȚIONAL „LUCIAN BLAGA”, EDIȚIA A XXIV-A
23–24 august 2024, Târgu Mureș, Județul Mureș**

În zilele de 23–24 august 2024, în organizarea Institutului de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București al Academiei Române, la Târgu Mureș s-a desfășurat cea de-a XXIV-a ediție a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”. Partenerii acestui proiect au fost: Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș, Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Târgu Mureș, Studioul Teritorial Radio România Târgu Mureș și Societatea Scriitorilor Mureșeni – Editura Ardealul.

Manifestarea propriu-zisă a avut loc la Studioul Teritorial Radio România Târgu Mureș, unde sâmbătă, 24 august, începând cu ora 10,00, a avut loc deschiderea festivă, cuvântul de salut din partea organizatorilor, mesajele și alocuțiunile reprezentanților instituționali. Astfel, după alocuțiunea cercetătorului

științific gr. I dr. Eugeniu Nistor, de la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București, *președintele-fondator al Festivalului*, au urmat: mesajul domnului acad. prof. univ. dr. Gheorghe Vlăduțescu – de la Academia Română, *președintele de onoare al Festivalului*, mesajul doamnei dr. Lavinia Nicoleta Ghișa, directoarea Studioului Teritorial Radio România Târgu Mureș, discursul cercetătorului științific gr. I dr. Cornel Sigmirean, directorul Institutului de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș, mesajul primarului Municipiului Sebeș, ec. Dorin Nistor și cel al directoarei Centrului Cultural „Lucian Blaga”, drd. Nadia-Diana Arsin.

După un intermezzo muzical, în care cant-autoarea Corina Corpodean, din Sebeș, județul Alba, le-a oferit ascultătorilor un recital excepțional de muzică folk, s-a desfășurat sesiunea de comunicări științifice, intitulată *Opera blagiană în context național și universal*, la care și-au adus contribuția numeroși exegeți ai operei lui Lucian Blaga. Printre aceștia s-au numărat: traducătorul dottore Fabio Melano, președintele Clubului de Dezbateri „Orizzonti Latini” din Milano – Italia, care a vorbit *Despre traducerile în limba italiană din opera Lucian Blaga*; traducătorul Gheorghe Vințan, președintele Asociației Culturale „Juan Ramón Jiménez și Lucian Blaga” din Comunitatea Madridului – Spania, cu lucrarea *Asemănări între opera poetică a lui J. R. Jimenez și cea a lui L. Blaga*; preotul dr. Emanuel Bugner din Parohia ortodoxă din Linz – Austria, care a expediat electronic lucrarea *Problematika optimizării digitale a vieții umane*; CS I / Prof. univ. dr. Cornel Sigmirean, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” Târgu Mureș al Academiei Române, cu lucrarea *Lucian Blaga și „elitele” comuniste*; conf. univ. dr. Maria Dorina Pașca, de la UMFST „George Emil Palade” Târgu Mureș, care a prezentat lucrarea *Elemente psihosociale în poezia lui Lucian Blaga*; CS I dr. Eugeniu Nistor, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București / UMFST „George Emil Palade” – Facultatea de Științe și Litere „Petru Maior” Târgu Mureș, cu lucrarea *Matricea stilistică – fundament al sistemului filosofic blagian*; avocat drd. Sorin Ardelean, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București, cu comunicarea *Metafizică și religie în opera lui Lucian Blaga*; CS I dr. Virgil Pană, Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Târgu Mureș, cu eseul *Teatrul blagian pe scena târgumureșeană*; drd. Nadia-Diana Arsin – Centrul Cultural „Lucian Blaga”, Sebeș, cu comunicarea (trimisă electronic) *Lucian Blaga în orizontul obârșiei sale*; CS II / conf. univ. dr. Bogdan Danciu, IFPAR București / Universitatea „Spiru Haret” București – Facultatea de Psihologie și Științele Educației, în asociere cu drd. Liliana Dumitrescu, Universitatea Politehnică București și Andra Luisa Preda, de la Academia Română, cu lucrarea colectivă *Condițiile muncii și satisfacțiile profesionale*. Alte studii și lucrări, neprezentate, dar cuprinse în programul festivalului, ce urmează a fi trimise ulterior pentru publicare, le aparțin cercetătorilor și profesorilor: Nicolae Victor Fola, prof. dr. la Liceul de chimie din Târnăveni, CS II dr. Mihai Ioan Micle, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-

Motru” al Academiei Române, București și lector univ. dr. Marius Pașcan, de la UMFST „George Emil Palade”, Facultatea de Științe și Litere, Târgu Mureș.

Nu au lipsit nici tradiționalele lecturi publice, desfășurate sub genericul blagian *Pod peste Mureș...*, la care au contribuit câțiva scriitori – membri și colaboratori ai Filialei Târgu Mureș a Uniunii Scriitorilor din România, amintindu-i aici pe: Sorin Ardelean, Corina Corpodean, Ana Maria Crișan, Cornel Mărginean, Fabio Melano, Doina Pană, Maria Dorina Pașca, Victor Țițiu, Gheorghe Vințan, Iosiv Horvat – în moderarea poetului și publicistului Ioan Găbudean.

Decernarea diplomelor și acordurile de chitară ale cantautoarei Corina Corpodean au marcat încheierea celei de-a XXIV-a ediții a Festivalului Internațional „Lucian Blaga”.

Se cuvine să anunțăm și componența Comitetului științific internațional: acad. prof. univ. dr. Gheorghe Vlăduțescu, Academia Română, București; prof. univ. dr. Cornel Sigmirean, Târgu Mureș și conf. univ. dr. Bogdan Danciu, București; Comitetul de organizare a fost alcătuit din: CS I dr. Eugeniu Nistor (președinte), trad. Rozalia Cotoi și prof. Ioan Găbudean.

Partenerii media în acest proiect au fost: Studioul TVR Târgu Mureș, Studioul Teritorial Radio România Târgu Mureș, precum și revistele: „Dacica Latinitas” din Madrid (Spania), „Izvoare filosofice”, „Târnava” și cotidianul „Cuvântul liber”, din Târgu Mureș; reporterii speciali invitați la eveniment fiind: Angela Precup (TVR Târgu Mureș), Margareta Pușcaș (Radio România Târgu Mureș) și Ileana Sandu (Ziarul „Cuvântul liber”).

Proiectul a fost susținut, sub aspect instituțional, de Academia Română – Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” București și de Uniunea Scriitorilor din România – Filiala Târgu Mureș.

ȘEZĂTOAREA LITERAR-FILOSOFICĂ DE LA GIULUȘ, EDIȚIA A XI-A 25 august 2024, Satul Giuluș, Județul Mureș

Organizată, de la o vreme, în fiecare an, Șezătoarea literar-filosofică de la Giuluș este un bun prilej de întâlnire a fiilor satului, a celor plecați prin diverse așezări ale țării, dar purtând mereu sub frunte, nestinsă, dragostea față de satul natal. Ea se desfășoară, de mai mulți ani, sub semnul lui Lucian Blaga, cel care scria, în urmă cu peste trei sferturi de veac, că „*Veșnicia s-a născut la sat...*”

Prima întâlnire cu fiii satului Giuluș a avut loc la 19 iunie 1993 – la jubileul de 580 de ani de la prima atestare documentară a așezării (1413) –, fiind inițiată de scriitorul Eugeniu Nistor, atunci director al Editurii „Ardealul” (fondată de Uniunea Scriitorilor din România) din Târgu Mureș, cu sprijinul lui Ionel Vuță, primarul comunei Ogra. Manifestările ulterioare au fost susținute de primarii Ioan Megheșan și Marin Palaghie, fiind organizate cu sprijinul Primăriei Comunei Ogra, al Consiliului Județean Mureș, al Regiei de Gaz Metan Mediaș și al altor instituții publice și de cultură.

În decursul celor 11 ediții, giulușenii au avut prilejul de a se întâlni cu prestigioase personalități ale culturii românești contemporane, care au poposit în satul de pe valea Săratei, unele trecute, între timp, din păcate, în lumea umbrelor, așa cum au fost scriitorii și cărturarii: Ion Vlasiu (1908–1996), Ion Horea (1929–2019), Zeno Ghițulescu (1929–2017), Serafim Duicu (1938–1996), Lazăr Lădăriu (1939–2018), Gheorghe Păcurar (1940–2007), filosoful-academician Alexandru Surdu (1938–2020), publicistul dr. Mihai Ardelean (1947–2022).

Debutul manifestării s-a petrecut sâmbătă, 24 august, cu un scurt popas la casa din Ogra, unde a copilărit pictorul, sculptorul și scriitorul Ion Vlasiu, urmat de un moment de rememorare și reculegere la Crucea Eroilor, din centrul satului Giuluș. Apoi, duminică, 25 august, începând cu ora 10,00, la Biserica ortodoxă, invitații, alături de ceilalți credincioși, au primit binecuvântarea preoților-paroahi Alexandru Fogarași și Petru Giurgiu, participând împreună la liturghie și la slujba de parastas.

După conferința filosofică *Satul strămoșesc ca sentiment al obârșiei*, susținută de cercetătorul științific gr. I dr. Eugeniu Nistor (de la Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române, București și UMFST „George Emil Palade” Târgu Mureș), a urmat vizionarea filmului documentar „*Giuluș–1993*” și prezentarea invitațiilor. Astfel, au rostit alocuțiuni sau au lecturat din creațiile lor literare: Gheorghe Vințan – traducător și eseist, Madrid – Spania, membru al Uniunii Scriitorilor din România; avocat drd. Sorin Ardelean – poet și publicist, Brașov, membru al USR; dottore Fabio Melano – traducător și publicist, Milano-Italia; conf. univ. dr. Bogdan Danciu – psiholog-cercetător, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române, București; ing. Victor Țițiu – poet și publicist, Iernut; ing. Cornel Mărginean – poet și publicist, Iernut. A urmat apoi decernarea diplomelor de excelență și de merit și alte „momente” culturale, între care și tradiționala întâlnire a oaspeților cu fiii satului.

Proiectul a fost realizat cu sprijinul Consiliului Județean Mureș, partener de nădejde la ultimele ediții ale manifestării.

Eugeniu Nistor

Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru” al Academiei Române